

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

СОЦІОЛОГІЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

спеціальність	054 Соціологія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Соціологія	факультет	Факультет менеджменту, адміністрування та права
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Борюшкіна Оксана Володимирівна

Вища освіта – спеціальність соціологія/соціальне управління

Науковий ступень – кандидат соціологічних наук - 22.00.04 - Спеціальні та галузеві соціології

Досвід роботи – більше 18 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- Авторка навчально-методичних вказівок для семінарських робіт, самостійної роботи та контролю знань здобувачів вищої освіти з курсу «Соціологія територіальних громад»;
- Міжнародний сертифікат науково-педагогічного стажування в Katowice School of Technology (Республіка Польща) у період з 21 грудня 2020 по 12 квітня 2021 року на тему «Інновації в освіті. Інноваційні технології викладання фахових дисциплін» за фахом «Соціальні науки» в обсязі 6 кредитів (180 годин)
- Учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0677753935	електронна пошта	psuh@ukr.net	дистанційна підтримка	Moodle Google Classroom
---------	------------	------------------	--------------	-----------------------	----------------------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формуванні у студентів теоретичних знань та практичних навиків з організації соціальних технологій розвитку та активізації територіальних громад різного типу, розуміння ролі участі громади у процесі формування соціального капіталу та в контексті концепції сталого розвитку, визначення механізмів насаження та підтримки ініціатив громади та розвитку співпраці мешканців з органами місцевого самоврядування, представниками влади та бізнесу у рамках втілення соціальних ініціатив.
Формат	лекції, семінарські заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	Знати: • основні теоретико-правові підходи до розуміння сутності прав людини; • ключові положення міжнародного та національного законодавства в галузі прав людини; • ключові міжнародні та національні механізми захисту прав людини і громадянина. Вміти: • орієнтуватися у сучасних національних та світових правових реаліях, тенденціях, уміти виявляти вплив ідеї прав людини на економічне, соціальне, культурне життя суспільства, порівнювати різні типи правових та політичних систем в аспекті прав людини; • об'єктивно і критично аналізувати інформацію про інститут прав людини, займати самостійну позицію у питаннях теоретичного та практичного характеру, що стосуються інституту прав людини, зокрема, сформулювати розуміння основних проблем та ускладнень, які супроводжують процес реалізації прав людини в Україні, вказати на шляхи розв'язання сформульованих проблем.
Обсяг і форми контролю	3 кредитів ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин семінарських; підсумковий контроль – диференційований залік.
Вимоги викладача	Вчасна підготовка до семінарських занять, виконання практичних завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетенції	ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні і професійній діяльності. ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	Програмні результати навчання	ПРН13. Вміти використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для здійснення супроводу управління соціально-економічними процесами, в тому числі у сфері соціального захисту. ПРН14. Вміти використовувати соціологічні знання, навички проведення соціологічного дослідження тощо для забезпечення управлінських рішень в організаціях, в тому числі в тому числі урядових, інституційних та інших установах, які займаються питаннями соціальної політики.
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Сучасні наукові підходи до розуміння роботи в громаді.	Семінарське заняття 1 (С3)	Сучасні наукові підходи до розуміння роботи в громаді.	Самостійна робота	Наукові підходи до розуміння громади: соціологічний, політико-правовий, соціально-педагогічний та базові компоненти громади. Передумови та особливості процесу деінституалізації в Україні. Реформування системи соціальних послуг в громаді. Запровадження інтегрованих соціальних послуг. Моделі соціальної роботи за К. Поплом: розвиток громади, планування, соціальна дія, соціальна підтримка і догляд в громаді, налагодження системи надання соціальних послуг, навчальна модель, феміністична та антирасистська моделі соціальної роботи. Модель запобігання злочинності в громаді (зниження стигми), модель наснаження здорового способу життя, модель «відродження громади», модель виробництва та модель імпаверменту («наснаження»). Практико-орієнтовані моделі: модель Чевіза (модель організаційних зв'язків), модель Алінського (модель коаліцій), модель Росса (модель зустрічі у домівках), модель соціальних мереж. Мобілізація мас (Mass Mobilization), соціальна дія (Social Action), участь мешканців (Citizen Participation), представництво інтересів (Public Advocacy), популяризація навчання (Popular Education) та розвиток соціальних мереж (Local Service Development). Спільні ознаки громади: територія, інтереси, віросповідання, цінності. Мережа взаємовідносин у громаді та її рівні: політичний, професійний, соціальний, побутовий, дозвіллевий. Спільність дій як ознака громади. Характеристика громади, дружньої до людини. Дефініція понять «робота у громаді» та «активізація громади». Принципи та етапи процесу активізації громади. Умови активізації громади. Розуміння поняття «ініціативна група». Склад ініціативної групи та її функції, взаємодія з органами місцевого самоврядування у просуванні та лобіюванні ініціатив мешканців громади. Соціальне підприємництво як місцева ініціатива, його вклад у розвиток соціального капіталу. Форми міжсекторальної взаємодії: інформаційний обмін, спільні благодійні акції, програми соціальних, культурних інтервенцій, соціальні ініціативи, спів фінансування соціальної сфери тощо.
Лекція 2	Міждисциплінарні та практико орієнтовані моделі соціального розвитку громади.	С3 2	Міждисциплінарні та практико орієнтовані моделі соціального розвитку громади.		
Лекція 3.	Базові компоненти громади.	С3 3	Базові компоненти громади.		
Лекція 4.	Активізація громади як процес залучення до рішень. Соціальні технології активізації громади.	С3 4	Активізація громади як процес залучення до рішень. Соціальні технології активізації громади.		
Лекція 5.	Активізація громади як технологія згуртованості та посилення спроможності мешканців.	С3 5	Активізація громади як технологія згуртованості та посилення спроможності мешканців.		
Лекція 6	Створення ініціативних груп в громаді як спосіб нарощування соціального капіталу.	С3 6	Створення ініціативних груп в громаді як спосіб нарощування соціального капіталу.		
Лекція 7	Характеристика та роль партнерства в умовах територіальної громади.	С3 7	Характеристика та роль партнерства в умовах територіальної громади.		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література		Методичне забезпечення	
	- Бевз, Г. М. Формування громадської думки щодо реформ методом «дослідження шляхом участі». Збірник наукових праць «Вісник післядипломної освіти». Серія «Соціальні та поведінкові науки» К.: 2019. Вип, 8, 37. - Біль, М. М., & Гринчишин, І. М. Людський потенціал територіальної громади в контексті забезпеченні її спроможності. Теорія і практика управління в умовах суспільних викликів і трансформацій: матеріали доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (06 червня 2019 р.). Львів: Львівський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2019. 162 с. - Савчук, Д. М. Механізм активізації економічного потенціалу громади як інструмент вирішення проблем соціального розвитку. Економіка та держава. 2018. (2), 113-118. - Слозанська, Г. І. Діяльність фахівця із соціальної роботи з надання соціальних послуг населенню у територіальній громаді. Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». К.: Університет «Україна». 2016. (12). 113-118. - Слозанська, Г. Забезпечення доступу до соціальних послуг в умовах об'єднаних територіальних громад. Social Work and Education. 2016. 2(2).		- Petrochko, Z., & Datchenko, N. Сутність та особливості впровадження соціального замовлення в Україні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. 2021. (2 (49)). 155-159. - Syla, T. Mobilization of conflict-affected communities: an attempt to reconstruct the content of social work in Ukraine. Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools. 2018. 25(1), 154 162. - Корнат, А. Громадські організації та їх управлінська роль у процесі активізації діяльності громади. Актуальні проблеми державного управління. 2010. (3 (2)), 133-135. - Максимчук, М. В., & Кльоба, С. М. Міжмуніципальне співробітництво як інструмент підвищення інклюзивності розвитку об'єднаних територіальних громад України. Регіональна економіка. 2019. (2). 26-35. - Сірик, З. О. Ендогенні чинники активізації використання інвестиційно-інноваційного потенціалу територіальних громад. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2018. (4). 125-133.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумковий контроль	100-бальна, національна ECTS	до 50	50% від підсумкової оцінки за навчальний курс (залік)
Поточний контроль	100-бальна накопичувальна	до 50	якість та активність роботи на лекційному занятті (участь у дискусії тощо)
			якість та активність роботи на практичному або семінарському занятті (виконання завдань, участь у дискусії)
			якість виконання завдань у межах самостійної роботи
			якість виконання індивідуального завдання

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність